

Javorniški Mesečnik

Interno glasilo Astronomskega društva Javornik
www: <http://www.adj.si>, email: info@adj.si

Številka 278, Letnik XXIV, Marec 2023
ISSN 1581-1379

Komet C/2022 E3 (ZTF)

8/2/2023 sva z očetom okrog 20. ure odšla na Cerje, kjer sva opazovala komet C/2022 E3 (ZTF), ki se je nahajal v ozvezdju Perzeja. Ocene magnitudo po spletu so krožile od 5 do 7. Luna naju niti ni motila, saj sva si za čas opazovanja izbrala najboljše razmerje med vzhodom Lune in položajem kometa. Aplikacija Simple Moon phase je pokazala, da naj bi Luna vzšla ob 20:09, vendar nam je Nanos pomagal in jo še kar držal pod obzorjem. Moteča pa je bila za vipavsko dolino značilna burja, ki je motila atmosfero in naju prepihala. Srečo sva imela, da je bil komet zadosti visoko in vzhodno, da naju ni motilo svetlobno onesnaženje, ki je v Italiji prav zaskrbljujoče (ker še niso menjali javne razsvetljave).

Velikih pričakovanj nisva imela, saj je bil to najin drugi skupni podvig, ko sva iskala komet. Posebno velikih priprav nisva imela. Jaz sem malo pogledala katere zvezde so se nahajale v bližini in idejo, kako ga iskati, ki je bila presenetljivo dobra (mogoče se mi je poznašo, da sem prebrala celotno knjigo Raziskujmo ozvezdja z daljnogledom 10×50). Opazovala sva z daljnogledom 10×50 postavljenem na stojalu Manfrotto z joystick glavo. Začela sva tavati po nebu. Našla sva Kapelo (α Voznika) in na približno polovici linije do Marsa, ki je bil nad Aldebaranom in levo od Plejad, našla svetlo zvezdo, za katero napiše Stellarium ime Tlassaleh. Malo desno je bil nekakšen oblaček ki mu je bilo sluttiti rep obrnjen navzgor.

Če bo pa še kdo po Krasu taval, naj ne hodi čez pogorelo vejevje ker bo ves črn.

Evalalija Valič

Vsi podatki so prikazani v tabeli:

Video opazovanje meteorskih rojev v letu 2022							
Stane Slavec							
mesec	št. met.	št. ur	št. noči	met. / uro	uro	SPO	ANT
januar	209	165,5	18	1,7	182	13	COM=13, QUA=1
februar	298	127,7	18	2,3	258	35	DLE=7
marec	228	165,2	20	1,4	202	20	DLE=5
april	41	48,6	8	0,8	30	11	
maj	56	57	11	1	40	12	ETA=2, ELY=2
junij	95	56,6	14	1,7	78	11	JBO=1, GRD=5
julij	186	81,8	11	2,3	127	8	PER=19, CAP=13, GDR=10, JBO= 1
avgust	452	111,8	22	4	236	20	PER=142, KCG=9, CAP=12, PAU=5, SDA=21, GDR=7
september	165	39	6	4,2	132	20	AUR=9, SPE=1, GDR= 3
december	6	8,9	3	0,7	5	1	
SKUPAJ	1736	862,1	131	2,2	1290	151	

Video opazovanje meteorjev v letu 2022

Povzetek: Snemal sem s kamero K-1, ki se avtomatsko vklopi in izklopi ko je Sonce 9° pod obzorjem. Smer snemanja je sever. Vidno polje kamere je $595(\circ)^2$ (kvadratnih stopinj). V 862 urah in 131 nočeh sem posnel 1736 meteorjev od teh je bilo 1290 sporadikov (SPO). Največje število snemalnih ur je bilo januarja in marca po 165 ur ter avgusta 112. Od rojev so bili najštevilčnejši Perzeidi PER = 161, sledi roj Antihelija ANT = 151. Od vseh meteorjev je bilo 28 z magnitudo -3 in več, najsvetlejši je imel sij, i = -6 magnitudo. V oktobru in novembру zaradi okvare kamere nisem snemal.

Kratice rojev: QUA = Kvadrantidi, LYR = Liridi, ETA = eta Akvaridi, JBO = junijski Botidi, PER = Perzeidi, KCG = κ -Kignidi, AUR = Aurigidi, SPE = sept. η Perzeidi, DLE = δ -Leonidi, DAU = δ -Aurigidi, NTA = severni Tauridi, STA = južni Tauridi, ORI = Orionidi, EGE = η -Geminidi, MON = Monocerotidi, HYD = δ -Hidridi, COM= Komidi, URS= Ursidi, PUP = Pupidi (Velidi), ELY = η Liridi, AMO = α Monocerotidi, LEO = Leonidi, LMI = Leo Minoridi, OCT = oktobrski Pardalidi (Camelopardalis), ARI = dnevni Arietidi (ZHR=50) PAU = južni Piscidi (Piscis Austrinidis), SPO = sporadiki, ANT = Antihelijski izvor (radiant leži na ekliptiki), DSX = dnevni Sekstantidi, GEM = Geminidi, GDR = γ -Drakonidi GUM = γ -Ursa Minioridi.

Vabimo vas na

REDNI LETNI OBČNI ZBOR ASTRONOMSKEGA DRUŠTVA JAVORNIK

Občni zbor društva ADJ bo v torek, 21.03.2023 ob 18^h z naslednjim dnevnim redom:

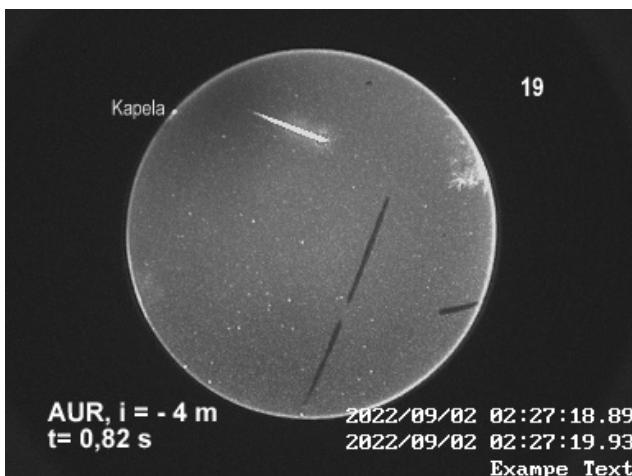
Dnevni red:

1. Ugotavljanje prisotnosti
2. Izvolitev delovnega predsedstva
3. Poročila o delu društva za leto 2022 (delovno, finančno, poročili nadzornega odbora in čavnega razsodišča, poročilo za AJPES)
4. Razprava in potrditev poročil
5. Kadrovske posodobitve v IO
6. Plan dela in denarnih sredstev društva za leto 2023
7. Potrditev plana
8. Razno

Dnevni red je objavljen tudi v zadnjem JaM, ki ga najdete na povezavi
<http://www.adj.si/Mesecnik/HomePage>

Sestanek bo potekal preko spletne aplikacije na povezavi <https://private.vid.arnes.si/ykak-zn4p-prif>

Predsednik društva: Aleš Berkoperc

Fotografija prikazuje bolid iz roja Aurigidov (206 AUR), ki jih opazujemo med 28.8. in 5.9. z maksimumom 1.9., ZHR = 10 meteorjev na uro. To so hitri meteorji $v_\infty = 66 \text{ km/s}$. Radian se pomika v ozvezdju Kočiča (Auriga).

Bolid na sliki je povzročil delec (meteoroid) z maso le nekaj gramov.

Meteoroidi so ostanki kometov, ko se ti dovolj približajo Soncu puščajo za sabo delce ki tvorijo meteoroidni potok. Ko Zemlja prečka tak potok meteoroidi priletijo v ozračje, zaradi trenja na višini med 100 in 88 km zažarijo kot meteorji. Matično telo Aurigidov je dolgo periodni komet z oznako C/ 1911 N 1 (Kiess).

Stane Slavec

Efemeride marec 2023

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna		čas
	vzhod	zahod	vzhod	zahod	
01.03.	06:42	17:48	11:33	03:37	CET
10.03.	06:25	18:00	21:18	07:40	CET
20.03.	06:06	18:14	05:52	16:41	CET
30.03.	06:47	19:27	12:16	04:09	CEST

Planeti:

- * **Merkur** ujamemo konec meseca v ozvezdju Rib, ko zahaja približno uro za Soncem.
- * **Venera** je marca Večernica. Sprva v družbi Jupitra zahaja okoli pol devetih, konec meseca pa je (po premiku ure) na nebu skoraj do enajstih. Sredi meseca se iz ozvezdja Rib preseli v ozvezdje Vodnarja
- * **Mars** sprva opazujemo do pol treh zjutraj, nato pa zahaja vse bolj zgodaj, a je po premiku ure spet na nebu do treh. Konec meseca se iz ozvezdja Bika preseli v ozvezdje Dvojčkov.
- * **Jupiter** v začetku marca skupaj z Venero zahaja ob pol devetih, nato pa vse bolj zgodaj in ga konec meseca (po premiku ure) lahko opazujemo do osmih. Nahaja se v ozvezdju Rib.
- * **Saturn** se prikaže ob koncu meseca na jutranjem nebu, ko v ozvezdju Vodnarja vzhaja približno uro pred Soncem.

V noči s 25. na 26.3. premaknemo kazalce eno uro naprej. Pomlad se začne 20.3. ob 22:24.

Urška Pajer